

חברותא

שַׁבַּת פְּרֻשֵׁת בְּהַעֲלֹתְךָ, י"ד סִיּוֹן הַתּשפ"ג

חֹמֶר לַמּוֹד שְׁבוּעִי

שְׁעוֹר בַּעֲנוּהַ

וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עֲנִי

חברותא: לקראת סיום פרשת בהעלתך מעידה התורה על משה רבנו – "וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עֲנִי מֵאֵד מִכָּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה", אך ממש באותם פסוקים מתארת מעלתו הגדולה של משה שזכה לנבואה בדרגה שאף אחד לא זכה לה, והשם דבר עמו בכל עת ובצורה גלויה ולא ברמז כמו עם שאר הנביאים.

נוסף לכה, משה זכה להוציא את ישראל ממצרים, לקבל את התורה בסיני ולהיות בהר ארבעים יום וארבעים לילה כאחד המלאכים. אז איך יכול להיות שלמרות כל המעלות העצומות האלה משה היה עני מכל האדם?!

זֶה לֹא אֲנִי

שליח/ה: מסבך על כך בתורת החסידות שעני הוא לא אדם שלא יודע שיש בו מעלות. הוא לא אחד שמרמה את עצמו בענוה ושפלות של שקר חלילה. אלא העני יודע שכל המעלות שלו נתנו לו מלמעלה. כמו ילד עם ראש טוב' או עם כשר התמדה שיותר קל לו בלמודים, או ילד שבטבע שלו מאוד אוהב לעזר לכלם וקל לו במצוות שבין אדם לחברו – מעלות אלה הן מתנה משמים, אם כך, אין מה להתגאות במשהו שלא עבדתי עליו אלא נתנו לי

myshliach.net

תודתינו נתונה למערכת 'נשמתא דאורייתא' על עזרתם והסכמתם בהדפסת החומרים

אותו במתנה. כך גם משה רבנו לא זקף את המעלות שלו לעצמו, אלא למה שנתן לו מלמעלה.

אם כך מובן למה הוא לא התגאה על אנשים אחרים, אבל עדין זה לא אומר שהוא צריך להרגיש ענו ושפל בפני אנשים אחרים.

אפשר לעשות יותר

חברותא: כאן מגיע שלב נוסף – לא רק שמשה ידע שהכל זה מלמעלה, אלא הוא גם חשב לעצמו שאם משהו אחר היה מקבל את אותם מעלות וכשרונות, יתכן שהוא היה מנצל אותם יותר טוב (לדגמה, ילד עם ראש טוב יכול ללמד מסכת משניות בעל פה, אבל אולי אם הוא היה מתאמץ יותר הוא היה לומד שתי מסכתות, או מסכת גמרא בעל פה).

מסבה זו היה משה ענו בפני כל אדם אחר, שיתכן שאם היה זוכה לאותם כשרונות היה מגיע עמם לרמה רוחנית גבוהה יותר.

ענוה פשוטה

שליח/ה: אף דרגה יותר גבוהה בענוה שהיתה אצל משה רבנו, היא ענוה פשוטה שלמעלה מכל חשבון [כמו הענוה של הקדוש ברוך הוא שירד להחיות את העולמות ולהתעסק עמנו, וכן שירד לתת לנו את התורה]. משה היה ענו בעצם מציאותו, בלי קשר למחשבה האם עוד משהו זכה לנבואה כשלו וכדומה.

הענוה הזו מביאה את האדם להתמסר גם למי שכלל אינו בדרגה שלו. כפי שראינו אצל משה רבנו שאפלו אחרי חטא העגל המשיך ללמד זכות על עם ישראל – גם על אלו שחטאו – והיה מוכן לוותר על הזכרת שמו בתורה עבור כך, כפי שלמדנו בעבר.

ענותן כהלל

חברותא: הגמרא מספרת שפעם התכנסו תלמידי החכמים באיזו עלית גג והם שמעו 'בת-קול' שיצאה משמים ואמרה שאחד מבני החבורה היושבים כאן ראוי שתשרה עליו השכינה כפי ששרתה על משה רבנו, רק שהדור לא זכאי לכך. אותם חכמים הבינו שהכונה היא להלל הזקן ואחר פטירתו כנו אותו בשם 'חסיד' ו'ענו'. עד כדי כך שהגמרא אומרת "לעולם יהא אדם ענותן כהלל".

גם אצל הלל ראינו את התמסרותו, בגדל הענוה שלו, גם לאנשים שאינם בערכו. וכמו הספור על אותו אדם שבקש להתגיר על מנת שילמדו אותו את כל התורה על רגל אחת, והלל טרח ללמד אותו "מה ששנוא עליך לא תעשה לחברך – זהו כל התורה כלה, וכל השאר הוא הפרוש", וכך הוא גרם

לאותו אדם להכנס תחת כנפי השכינה ולהתגיר.

הלקח:

לצד הנצול של הפשרונות שלנו כמו שצריף, עלינו להתנהג בענוה ובצניעות, וגם להתמסר ולתת לאחרים ממה שיש לנו.

(מעובד ע"פ שיחות פרי' בהעלותך, לקו"ש חי"ג וחל"ח)

שאלות הבנה:

למה אין סבה להתגאות בפשרונות שלנו?

ומה הסבה להיות ענו כלפי אחרים?

מה מבטא את הענוה הגדולה ביותר?

מה המשותף למשה רבנו ולהלל הזקן?

ענוה חסידית

אדמו"ר הזקן נקלע פעם לביתו של 'מתנגד' שלא הפגין חבה מיחדת לגדולי החסידות... הוא הבחין כי מתחת לשלחן זרוק בבביון הספר הקדוש 'נעם אלימלך' אותו חבר רבי אלימלך מליז'נסק, מגדולי תלמידי המגיד ממזריטש.

פנה רבנו הזקן לאותו אדם ואמר לו: האם יודע אתה מי הוא רבי אלימלך?! גם אם תשליך אותו עצמו על הארץ, הוא לא יקפיד עליך, בגדל ענותנותו...

להדליק נשמות

שליח/ה: ההפטרָה אותה אנו קוראים בכל שבת אחרי קריאת התורה מדברת בדרך כלל על אחד הנושאים הנלמדים בפרשה.

וכך גם השבוע – הפרשה פותחת בצווי השם לאהרן הכהן להדליק את המנורה במשכן ("בהעלתך את הנרות..."). ואלו ההפטרָה מדברת על עם ישראל שנמשל למנורה. הנרות הם נשמות ישראל, אותם צריך 'להעלות' ולהדליק – לעורר את הנשמה שבכל יהודי ולקרבו לאור התורה.

חברותא: כלל ראשון – לאהב כל יהודי: אהרן הכהן הדליק לא רק את נרות המנורה במשכן, אלא גם את נשמות ישראל. הוא היה "אוהב את הבריות ומקרבו לתורה", וכך דאג להדליק את הנר של כל יהודי ויהודי. ממנו אנחנו לומדים לאהב כל יהודי, אפלו אחד שהתאר שלו הוא 'בריות' – שהמעלה היחידה שלו היא שהוא בריה של השם.

כלל שני – לקרב את האנשים לתורה: אסור להוריד ולנסות חלילה לקרב את התורה אל אותם אנשים, על ידי שעושים בה פשרות (לותר על איזו מצוה כדי למצא חן בעיני אנשים), אלא צריך לקרב, להגביה ולהעלות את האנשים האלה אל התורה. רק כששומרים על התורה בשלמותה נתן לקרב אליה את עם ישראל.

שליח/ה: כלל שלישי – להדליק נראוי: את נרות המנורה היה אהרן צריך להדליק "עד שתהא שלהבת עולה מאליה" – שהנר ידלק מעצמו ללא סיוע. כך גם כאשר מקרבים יהודי, צריך להעלות אותו למצב שאור הנשמה שבו ידלק מעצמו נראוי ליהודי. לא רק להגיד לו מה לעשות, אלא ללמד אותו לעשות את הדברים בעצמו ולהיות מסגל ללמד תורה בעצמו.

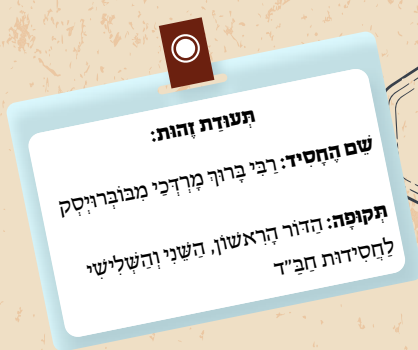
כלל רביעי – המשימה של כלנו: על מי מטלת החובה להדליק את הנרות? את זה אנו לומדים מכך שהדלקת נרות המנורה הייתה כשרה בזר, גם אדם שאינו כהן היה רשאי להדליק את הנרות. על כך אומרת לנו המשנה: "הוי מתלמידיו של אהרן" – כל אחד מאתנו צריך לקרב עוד יהודי לתורה ומצוותיה מתוך אהבת ישראל.

חברותא: כלל חמישי – ללכת בדרך שהורו לנו: אבל מי היה 'מטיב' את הנרות – מכין אותם להדלקה? את זה אהרן הכהן היה עושה בעצמו. זה אומר לנו שלא כל אחד יכול להמציא דרך משלו איך לקרב יהודים, אלא זו העבודה של הכהן. כשם שהכהן הוא עובד את השם ואין לו עסק עם חמריות העולם, כך גם צדיקי הדורות הם בבחינת ה'כהן' והם המראים לנו כיצד לקרב יהודים. אנחנו צועדים בנתיב שהם הראו לנו ומפיצים את המענינות חוצה.

הלקח:

לקרב יהודים לתורה ומצוות, בדרך אותה הראו לנו רבותינו נשיאי חב"ד!

(מעובד ע"פ לקו"ש ח"ב פר' בהעלותך)

בְּדַרְנֵי הַחֲסִידִים

הַרְבֵּי הַחֲסִיד

אם השיחה השבועית עוסקת בעונה, יוסיף על כך הספור הבא, על החסיד בו עוסק מדורנו השבוע:

רבי ברוך-מרדכי אטינגא, מגדולי תלמידיו של אדמו"ר הזקן, היה רבה של העיירה בוברויסק. הוא היה גדול בתורה ובחכמה, וכל תושבי העיר העריצוהו.

ליד ביתו נקוטה תמיד שלולית של מים, שלא התיבשה אף בהפוגות שבין הגשמים. כדי להכניס אל הבית היו חיבים לבוסס בשלולית. נסיונות שונים לנקז את המים הועילו לזמן קצר ביותר, ושוב התמלאה השלולית מים.

פעם הסביר זאת הרב בדרך צחות ובענות חן: "חכמינו אמרו שהשם הראה לאדם הראשון את ראשי וחכמי כל דור. כאשר הגיע לדורנו, וראה שבעיר בוברויסק יהיה רב כמוני – ירק אדם הראשון יריקה גדולה וקרא בבוז: 'גם זה רב יקרא?!', ומאז נשארה שלולית ליד ביתי..."

"גאון הגאונים..."

על החסידים אודותם קראנו בעבר, אותם זכה רבי יוסף כל-בו לקרב לחסידות חב"ד – נמנה גם ר' ברוך מרדכי אטינגא מבוברויסק, אותו מגדיר הרבי באגרות קדש "מחסידי הראשונים והכי נאמנים של רבנו הזקן בעל התניא והשלחן ערוך".

בנערותו למד ר' ברוך מרדכי אצל החסיד ר' מיכל אפאצקער, ורק לאחר תקופה ארכה של למוד, ספר לו ר' מיכל כי הוא חסיד, והחל ללמדו חסידות.

השלב המכריע בהתקרבותו היה בעת ששהה בעיר שקלוב במשך שלושה חודשים, או אז הכיר את החסיד ר' יוסף כל-בו. היה זה בתקופה שר' יוסף טרם גלה ברבים על כך שהפך לחסיד. ר' ברוך מרדכי שהתפרסם כעלוי נהג לבוא לשעורים שהיה רבי יוסף אומר פעמים בשבוע בפני למדנים צעירים. שעורים אלה בגמרא, נאמרו בדרך המיחדת של ר' יוסף – דרך ההגיון.

כעבר חדש לשהותו בשקלוב נודע לר' ברוך מרדכי כי ר' יוסף עומד בקשרי ידידות עם אדמו"ר הזקן. הוא התפלא מאוד נכח ידיעה זו, שכן ידע עד כמה מתנגדים גאוני ליטא, והגאון מוילנה בראשם, לאלו ההולכים בדרך הבעל שם טוב. נכח זאת התפלא על קשריו של ר' יוסף עם אדמו"ר הזקן, ראש וראשון למפיצי תורת הבעל שם טוב ושיטתו.

הוא החליט לשוחח על כך עם ר' יוסף וצפה להזדמנות מתאימה, שאמנם לא אחרה לבוא. באחד הימים, לאחר השעור, כשכל הצעירים הלכו לביתם, ראה ר' ברוך מרדכי כי רוחו של ר' יוסף טובה עליו, והחליט לנצל את

ההזדמנות ולשאול אותו על פשר יחסיו עם אדמו"ר הזקן.
כנראה ר' ברוך מרדכי לא רצה עדין לחשוף את זקתו לתורת החסידות,
והוא פנה את אדמו"ר הזקן בתאר קל: "המגיד מליאזנא". כששמע ר' יוסף
תאר זה, התלהט כלו, עיניו זרקו ברקי אש, ובהתלהבות רבה קרא: "מורי
ורבי הגאון מליאזנא, הוא גאון הגאונים! זה למעלה משמונה שנים שזכיתי
להכירו ועוד לא פגשתי כמותו!". בהמשך הדברים שבח מאוד את דרך
למודו של אדמו"ר הזקן.

ר' ברוך מרדכי נוכח אפוא בעליל, כי גם הגאון האדיר ר' יוסף כל-בו
הוא מגדולי מעריציו של אדמו"ר הזקן. עבדה זו נתנה לו דחיפה נוספת
להתקרבותו אל תורת החסידות ואל אדמו"ר הזקן.
כשחזר לעיר מגוריו וילנה, התמסר עוד יותר ללמוד תורת חסידות חב"ד.
הוא הצטרף לעדת החסידים והפך להיות אחד מעמודי התווך שלה.

יש תשובה

לאחר שנים ארוכות של התמדה ושקיפה בלמוד מאמרי החסידות, הרגיש
ר' ברוך מרדכי כי הנו בשל סוף סוף לנסיעה אל אדמו"ר הזקן לפגישה
ראשונה עמו. לא ארכו הימים, הוא הגיע לליאזנא ונפגש עם הרבי – פגישה
שעוררה בו התפעלות גדולה.

לימים ספר על אותה פגישה:
"הרבי שאל אותי אם יש לי שאלות בלמוד. וזה יותר משנה שהיו לי שתי
קשיות חזקות, האחת בתלמוד ירושלמי והשניה ברמב"ם. בעבר הצגתי
אותן לפני הגאון מוילנה שאמנם הסביר לי היטב וחזק את שאלותי, אף
תרוץ לא נתן לי. בעמדי אצל הרבי ביחידות, הצעתי לפניו את שאלותי
בשני הענינים, ומה נרעשתי לשמע ממנו תשובה מסדרת על שאלותי.
לא ראיתי ולא שמעתי כלום, הייתי כלי נרגש ונרעש מהגאונות העל-
אנושית ששמעתי מהרבי והתרוצים שנתן על שתי שאלותי."

ר' ברוך מרדכי הפך מאז לחסיד ומקשר אמתי, וכעבר מספר שנים אף
הסמך לרבנות על ידי אדמו"ר הזקן. בשנת תקס"א לערך התמנה לרב העיר
בוברויסק, כהן ברבנות כיובל שנים, כשגם המתנגדים שבעירה קבלו עליהם
את רבנותו.

אחר הסתלקות אדמו"ר הזקן התקשר ר' ברוך מרדכי גם לאדמו"ר
האמצעי ולרבי ה'צמח צדק'.

באחרית ימיו עלה לירושלים עיר הקדש ונטמן בהר הזיתים.

שהיה לך בן פונוי

על שנינותו מעיד הספור הבא: אשה שיצאה פעם מדין-תורה אצל ר' ברוך
מרדכי כשהיא מחיבת בדין, הפטירה לעברו מלים לא יפות. הרבנית נעלבה
ושאלה את בעלה מדוע הוא לא משיב לאותה אשה...

ענה לה הרב: "היא לא מתכוננת ברצינות. הנה, תראי...". הוא פנה לאותה
אשה וברך אותה שיהיו לה בנים כמוהו. אורו עיניה של האשה והיא ענתה
"אמן" בקול גדול...

יו"ל במסגרת תוכנית החברותות
לילדי השלוחים שע"י